

Brüssel, 5.6.2026
COM(2026) 269 final

KOMISJONI ARUANNE

EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE JA EUROOPA KESKPANGALE
programmi „Perikles IV“ (euro kaitsmiseks võltsimise eest) rakendamise ja tulemuste
kohta 2025. aastal

KOMISJONI ARUANNE

EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE JA EUROOPA KESKPANGALE

programmi „Perikles IV“ (euro kaitsmiseks võltsimise eest) rakendamise ja tulemuste kohta 2025. aastal

1. Üldosa

Programm „Perikles IV“ (edaspidi „programm“) on vahetus-, abi- ja koolitusprogramm euro kaitsmiseks võltsimise eest. See asendab programmi „Perikles 2020“, mida rakendati aastatel 2013 kuni 2020, ja programmi „Perikles“, mis vältas aastatel 2002–2013. Programm loodi määrusega (EL) 2021/840¹. Nõukogu määrusega (EL) 2021/1696² laiendati nimetatud määruse kohaldamisala euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele. Määrusega (EL) 2021/840 nähti ette, et programm kestab kuni 31. detsembrini 2027. Kõnealuse määruse artikli 12 lõike 3 kohaselt esitab Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Keskpangale igal aastal aruande programmi tulemuste kohta. Käesolev aruanne on 2025. aasta aruanne. Aruandes antakse teavet võetud kohustuste ja programmi meetmete rakendamise kohta 2025. aastal.

2. 2025. aasta tööprogrammi kohased kulukohustused

2025. aasta programmi täitmise aastaelarveks nähti ette 902 450 eurot. Programmi rahastati ELi 2025. aasta üldeelarve eelarverealt VOBU-2025-E.06030100 (euro kaitsmine võltsimise eest)³. 2025. aastal võeti kulukohustusi summas 902 449.47 eurot, mis moodustas kogueelarvest 100 %. Programmi rakendatakse liikmesriikide pädevate asutuste meetmete kaasrahastamise (toetused) ja otse komisjoni algatatud meetmete kaudu. Kohustuste kogusumma sisaldab ka 37 038 eurot, et tasuda e-toetusehaldussüsteemi (täisdigitaalne paberivaba toetuste haldamise süsteem) kasutamise aastamaksumus. Lisaks tegevuskulude eelarvereale tehti eelarvereal sihtotstarbelise sisetulu⁴ kaudu kättesaadavaks 15 440,30 eurot (eelarverida IAR2/2-2024-ECFIN-E.06030100) ja kulukohustused võeti 2025. aastal⁵.

Programmi rakendamine liikmesriikide ja komisjoni poolt võtab arvesse nende võetud kohustust kaitsta eurot võltsimise eest. Euro võltsingute tuvastamise eksperdirühma arutelud iga-aastase strateegia üle võimaldasid tuvastada ja tegeleda peamiste ohtudega ning 2025. aasta eelarvevahendid täies mahus eraldada.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrus (EL) 2021/840, millega luuakse vahetus-, abi- ja koolitusprogramm euro kaitsmiseks võltsimise eest ajavahemikul 2021–2027 (programm „Perikles IV“) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 331/2014.

² Nõukogu 21. septembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/1696, millega laiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/840 (millega luuakse vahetus-, abi- ja koolitusprogramm euro kaitsmiseks võltsimise eest ajavahemikul 2021–2027 (programm „Perikles IV“)) kohaldamisala euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele.

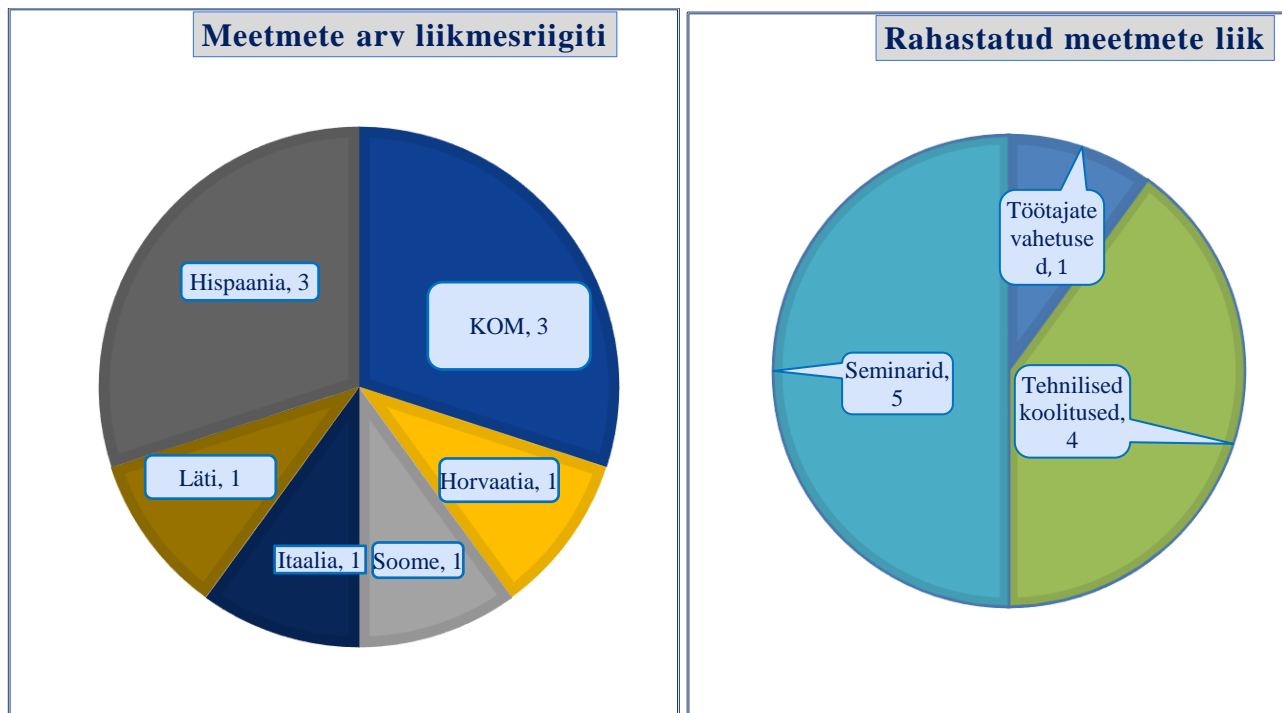
³ VOBU: 2025. aasta heakskiidetud eelarveassigneeringud.

⁴ IAR = sihtotstarbeline sisetulu: Sihtotstarbeline tulu tuleb tagasinõudekorraldusest (toetusesaaja poolt komisjonile tagastatud summa, mis tuleneb ära kasutamata eelmaksetest) seoses [finantsmääruse artikliga 21, mida kohaldatakse liidu üldeelarve suhtes](#).

⁵ Kaks eelarverida toetuse kulukohustuste jaoks viitenumbri 101251502 (HECC: Helsingi euromüntide konverents ja õppekülastus): 31 149.70 eurot VOBU eelarverealt ja 15 440.30 eurot sihtotstarbelise sisetulu eelarverealt.

Programmi raames rahastati kokku kümnet projekti⁶: liikmesriikide pädevate asutuste taotluste alusel anti seitse toetust ja rahastati kolme komisjoni meedet. Komisjoni kolmest meetmest kahe puhul eraldati vahendid ja rakendati 2025. aastal ning üks komisjoni meede rakendatakse 2026. aastal. 2025. aastal eraldatud toetused rakendatakse täielikult 2026. aastal ja pärast seda.

I ja II graafik. Rahastatavate meetmete liik ja meetmete arv liikmesriigiti (meetmed, mille kulukohustused võeti 2025. aastal, vt I lisa)

Itaalia ja Hispaania, kaks liikmesriiki, keda euro võltsimine kõige enam mõjutas, said ka 2025. aastal programmi „Perikles“ raames toetusi. Lisaks said 2025. aasta programmi raames toetusi Horvaatia, Soome ja Läti (kaks viimast taotlevad programmi raames toetust esmakordsed). Kõik need jõupingutused tugevdavad euro kaitset ja see on kasulik kõigile teistele liikmesriikidele.

Meetmed, mille jaoks 2025. aastal kulukohustused võeti, koosnevad viiest seminarist; neljast tehnilisest koolitusest ja ühest töötajate vahetusest.

Meetmeid rakendatakse nii ELis kui ka väljaspool ELi, sõltuvalt konkreetsest vajadusest. Programmi loomisest saadik on tugevdatud selle piirkondlikku lähenemisviisi, rakendades meetmeid, mis hõlmavad neid maailma piirkondi, mis on võltsimisvastases võitluses eriti olulised, nagu Kagu-Euroopa, Türgi ja Lõuna-Ameerika.

⁶ Täielik ülevaade programmi „Perikles“ raames võetud meetmetest aastal 2025 on esitatud I lisa. Kõik programmi Perikles IV raames rahastatud projektid avaldatakse [ELi rahastamis- ja hankeportaalis](#).

3. Meetmete rakendamine 2025. aastal

Ülevaade

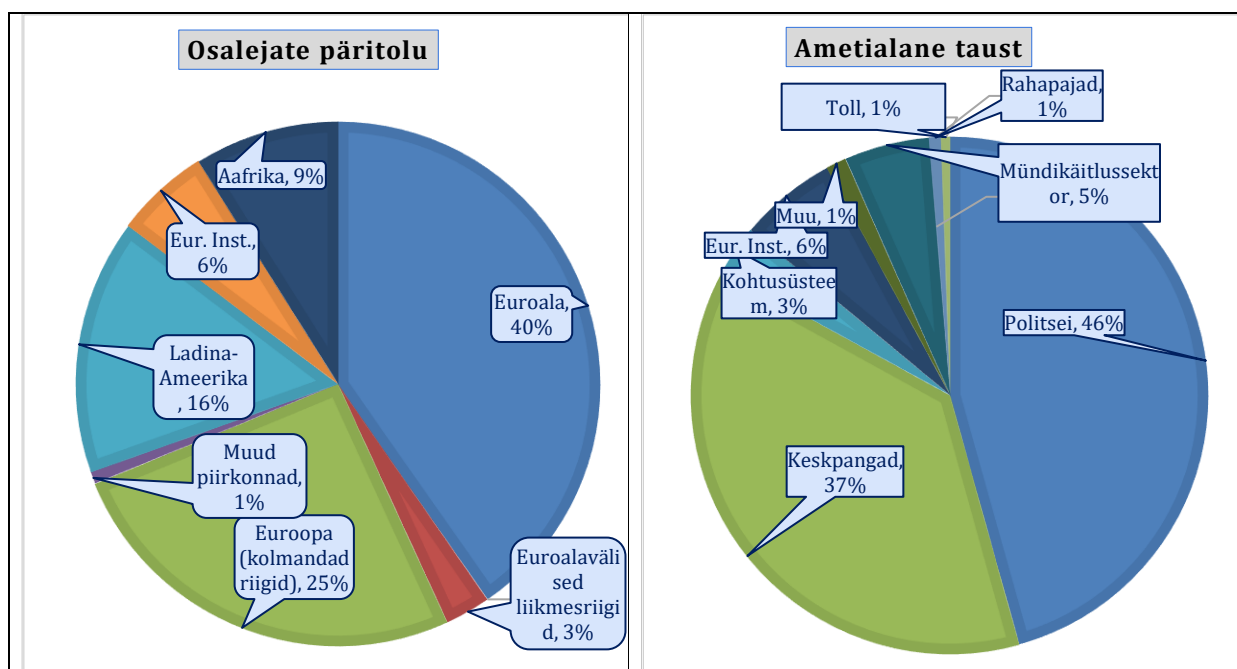
Selles osas analüüsitakse kõigi programmist „Perikles“ rahastatud meetmete rakendamist 2025. kalendriaastal. Seetõttu hõlmab see meetmeid, mis on võetud programmi „Perikles IV“ 2024.⁷ ja 2025.⁸ aasta eelarve raames.

Aastal 2025 rakendati kokku 10 programmi „Perikles“ raames rahastatud meetet, sealhulgas

- kaheksa toetusmeetet, mis võeti 2024. aastal: neid meetmeid rakendasid vastavalt Hispaania (3 meetet), Portugal (2 meetet), Itaalia (2 meetet) ja Horvaatia (1 meetet);
- kaks komisjoni hangitud meetet, mis võeti 2025. aastal).

Eespool nimetatud meetmed koosnevad kolmest töötajate vahetusest, kolmest tehnilisest koolitusest, kolmest seminarist ja ühest varustuse ostmisest. Nendes meetmetes osales hinnanguliselt 394 eksperti⁹.

III ja IV graafik. Osalejate päritolu ja ametialane taust (2025. aastal rakendatud meetmed)

Osalejate päritolu

Osalejaid oli 50 riigist. Enamik koolitusel osalejatest (68 %) olid Euroopast: 40 % euroala liikmesriikidest, 3 % euroalavälistest liikmesriikidest ja 25 % kolmandatest riikidest Euroopas. Ülejäänud osalejatest 16 % olid Ladina-Ameerikast, 9 % Aafrikast, 6 % Euroopa institutsioonidest ja 1 % muudest piirkondadest.

⁷ Põhjalik ülevaade 2025. aastal võetud meetmetest on esitatud II lisas.

⁸ Täielik ülevaade programmi „Perikles“ raames võetud meetmetest aastal 2025 on esitatud I lisas. Palun arvestage, et selles peatükis käsitletakse ainult I lisa meetmeid, mida (osaliselt) rakendati 2025. aastal.

⁹ Hinnang põhineb tehnilisel lõpparuandel (kui see on juba saadud) ja toetusesaajate saadetud taotlusvormidel.

Osalejate ametialane taust

Politseitöötajad moodustasid 2025. aastal osalejatest 46 %. Nende silmatorkavalt suur osakaal tuleneb sellest, et politseiasutused on euro võltsimise vastases võitluses eesliinil ning politseitöötajate hulgas on nii uurijaid kui ka tehnilisi eksperte. Riikide keskpankade eksperdid moodustasid 37 % osalejatest, mis teeb neist suuruselt teise rühma mitme meetme tõttu, mis keskendusid koostööle riikide keskpankadega ja nende vahel. Selles osalesid ka Euroopa institutsioonide töötajad (6 %), kohtusüsteemi esindajad (3 %), liikmesriikide rahapajad (1 %), tollitöötajad (1 %) ja muude kategooriate esindajad (1 %), mis kajastab kogu ametialast tausta. Ringlusse kõlbmatute müntide käitlemise alasel koolituskursusel osalesid mündikäsitlusmasinate sektori esindajad (5 %). See kinnitab jätkuvalt erasektori rolli võltsimisvastase võitluse olulise sidusrühmana. Selle tulemusena vastab programmi ametialase tausta poolest väga mitmekesine rakendamine riikide- ja valdkondadevahelisele mõõtmele, mida nõutakse määruses (EL) 2021/840.

2025. aasta kokkuvõte

Programmi raames on 2025. aastal suudetud jätkata ja veelgi tugevdada rahvusvahelist piirkondlikku koostööd Kagu-Euroopas ja Ladina-Ameerikas.

- 2025. aastal rakendati mitu programmi „Perikles“ meetet, mis keskendusid tiheda koostöö tagamisele ja edendamisele Kagu-Euroopa ametiasutuste vahel ja Türgiga. See hõlmas i) Itaalia *Comando Carabinieri Antifalsificazione Monetaria* (CCAFM) korraldatud töötajate vahetusi; ii) Itaalia *Guardia di Finanza* (GdF) korraldatud töötajate vahetust; ning iii) Horvaatia keskpanga korraldatud tehnilist koolitust, kus oli osalejaid üheksast Kagu-Euroopa riigist. Need meetmed hõlmasid ka õppekülastusi Türgi ja/või ekspertide osalemist Türgis, mis on peamine prioriteetne riik, kuna see on euro võltsingute tootmise ja transiidi võimalik keskpunkt.
- Hispaania *Brigada de Investigación del Banco de España* (BIBE) korraldas Ladina-Ameerika riikide ekspertidele võltsimisvastase koolituse (25.–28. novembril 2025), mis tõi Colombias Bogotás kokku 11 Ladina-Ameerika riigi ametiasutused. Sellega edendati meetmeid euro kaitsmiseks võltsimise eest Ladina-Ameerika riikides, mis võivad olla võltsimise suhtes vastuvõtlikud. Lisaks tugevdab meede selles piirkonnas sidemeid konkreetsete hiljuti loodud riiklike keskasutuste vahel. BIBE korraldas ka töötajate vahetuse (Uruguay ja Hispaania vahel), et suurendada institutsioonide teadlikkust vajadusest luua Uruguays riiklik keskasutus, eesmärgiga koondada riigi tasandil kogu teavet rahavõltsimise kohta.

Programmi rakendamisele 2025. aastal on iseloomulikud ka meetmed, mis keskenduvad olulistele edusammudele rahavõltsimisvastases võitluses.

- Üks prioriteet mitme meetme puhul oli võitlus kvaliteetsete võltsingutega, määruse (EL) nr 1210/2010 rakendamine ning ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemine. Selle teemaga seotud meetmed hõlmasid võltsitud müntide analüüsi alast koolitust tehnilistele ekspertidele, mille korraldas Hispaania Pank (*Banco de España*), ja seminari „Praktiline visioon võltsimisvastasest võitlusest“, mille korraldas Portugali

Pank (*Banco de Portugal*). Komisjoni meetmena korraldatud koolituskursus ringlusse kõlbatute euromüntide tuvastamise parandamise kohta tõi kokku ka mündikäitlusmasinate sektori sidusrühmad ja müntide riiklikud analüüsikeskused.

- Riiklike keskasutuste loomise, tugevdamise ja nende vahel võrgustike loomise toetamise prioriteetsust kajastati kolmes meetmes. Need hõlmavad eespool nimetatud BIBE töötajate vahetust Uruguay ja Hispaania vahel ning „õigusloome ja institutsioonide väljaarendamise seminari euro kaitsmiseks Ukrainas“. Komisjoni meetmena korraldatud õigusloome ja institutsioonide väljaarendamise seminari eesmärk oli teavitada Ukraina ametiasutusi ELi raamistikust, mis käsitleb euro kaitsmist võltsimise eest. Selles keskenduti seadusandlikele ja institutsioonilistele muudatustele, mida Ukraina peaks tegema, et rakendada ELi õigustikku, ning erinevatele mudelitele, mille liikmesriigid on kehtestanud asjaomase võltsimisvastase taristu loomiseks. Portugali *Polícia Judiciária* viis lõpule Cabo Verde politseiasutuste suutlikkuse suurendamise algatuse võltsitud euro pangatähtede avastamiseks, analüüsimiseks ja nendest teatamiseks (Counteract). See hõlmas selliste seadmete ostmist, mida Cabo Verde ametiasutused vajavad võltsimisvastaste uurimiste läbiviimiseks, ja kasutuskoolitust.

4. Kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete näitajate jälgimine

Määruse (EL) 2021/840 artikli 12 lõikes 3 on sätestatud, et selles aruandes tuleb arvesse võtta programmi kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid näitajaid. Järgmises loetelus on esitatud andmed nende näitajate kohta 2025. aastal.

1. **Avastatud võltseurode arv (pangatähed: 444 000, mündid: 335 290):** Selle näitaja puhul on eesmärk hoida avastatud võltseurode (pangatähed ja mündid) arv kontrolli all (+/-5 % võrrelduna 2014–2020. aasta keskmisega (671 000/174 112)). Avastatud pangatähtede arv jäi eesmärgile alla, samas kui müntide arv ületas eesmärgi. Programmi ja nende näitajate vahel on siiski vaid kaudne seos, kuna oluline roll on ka mitmesugustel välistel teguritel. Nende väliste tegurite hulka kuuluvad politseiuurimiste edenemine ja võltsingute kogus.
2. **Suletud ebaseaduslike võltsimisvabrikute arv (11):** suletud ebaseaduslike võltsimisvabrikute puhul on eesmärk hoida nende arv kontrolli all (+/-10 % võrrelduna 2019. aasta keskmisega (22)). 2025. aastal oli suletud ebaseaduslike võltsimisvabrikute arv seatud eesmärgist väiksem. Nagu esimese näitaja juures selgitatud, on programmi ja näitaja seos kõigest kaudne, sest näitajate kujunemisel mängib olulist rolli terve hulk väliseid tegureid.
3. **Programmile toetusetaotluse esitanud eri pädevate asutuste arv (11):** selle näitajaga mõõdetakse liikmesriikide pädevate asutuste huvi programmi vastu. 2024. aasta eesmärk oli 12 ja 2027. aastal on see 24. Kuigi programmi kordumatute taotlejate arv kasvab, on see endiselt eesmärgist väiksem.
4. **Programmi kaudu rahastatud meetmetes osalejate rahulolu (99,64 %):** selle näitajaga mõõdetakse osalejate rahulolu kaudu koolituste kvaliteeti. Eesmärk on 75 %. Positiivse tagasiside määr ületas eesmärgi oluliselt.
5. **Varasemates programmi meetmetes osalenute tagasiside programmi mõju kohta nende tegevusele euro kaitsmisel võltsimise eest (97,80 %):** selle näitajaga

mõõdetakse programmi meetmete kestlikkust. Eesmärk on 75 %. Positiivse tagasiside protsent ületab eesmärki oluliselt.

5. Järeldused ja edasised sammud

Programm on nagu selle eelkäijagi endiselt oluline ja tulemuslik võltsimisvastase võitluse vahend. Programm i) toetab uuringuid; ii) hoiab ja arendab koostööd; ning iii) toetab parimate tavade vahetamist kõigi euro võltsimise vastases võitluses osalevate sidusrühmade vahel. Asjaolu, et 2025. aastal eraldati eelarvevahendid täies ulatuses, kajastab liikmesriikide huvi programmi vastu.

Komisjon levitab programmist toetatavate projektide tulemusi regulaarselt euro võltsingute tuvastamise eksperdirühma liikmete hulgas. 2025. aastal toimus kolm euro võltsingute tuvastamise eksperdirühma kohtumist. Programm on heas kooskõlas teiste asjakohaste liidu tasandi programmide ja meetmetega ning täiendab neid, sest selles keskendutakse üksnes euro kaitsmisele organiseeritud kuritegevuse eriliigi ehk euro võltsimise tõkestamise ja selle vastu võitlemise teel. Näited hõlmavad naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektoraadi **tehnilise abi ja teabevahetuse (TAIEX) rahastamisvahendit**, mida kasutatakse kõige sagedamini ühinemisläbirääkimiste toetamiseks, ning rände ja siseasjade peadirektoraadi Sisejulgeolekufondi politseikoostöö rahastamisvahendit,¹⁰ mis toetab kuritegevuse ennetamist ja selle vastu võitlemist üldiselt. Pärast raha võltsimise ühe prioriteedina lisamist [kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi \(EMPACT\)](#)¹¹ tegevuskavasse, on komisjon kooskõlastanud tegevust hoolikalt EMPACTiga, et kaks rahastamisallikat täiendaksid teineteist võimalikult suures ulatuses.

Tuginedes programmi tulemustele ja euro võltsingute tuvastamise eksperdirühma pidevale uute ohtude analüüsile, on 2026. aasta prioriteedid järgmised¹²:

- toetada meetmeid, mis on suunatud koostöö parandamisele nende liikmesriikide vahel, kus võltsinguid enim valmistatakse ja levitatakse;
- edendada koostööd kolmandate riikide ametiasutustega, kelle puhul on kahtlusi või tõendeid võltsitud eurode valmistamisest;
- säilitada tõhus raamistik euro kaitsmiseks Kagu-Euroopas;
- päevakajaliste teemadega seotud arengusuunad:
  - teadlikkuse suurendamine ja parimate tavade vahetamine õiguskaitse-, kohtu- ja tolliasutuste vahel interneti/pimevõrgu/sotsiaalmeedia/krüpteeritud vestlusrakenduste kui turustusplatvormide, muudetud kujundusega pangatähtede ja võltsitud turvaelementide kohta;
  - riiklike keskasutuste loomise, tugevdamise ja nende vaheliste võrgustike loomise toetamine;

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta [määrus \(EL\) 2021/1149](#), millega luuakse Sisejulgeolekufond (ELT L 251, 15.7.2021, lk 94).

¹¹ EMPACT (kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm) on ELi liikmesriikide juhitud julgeolekualgatus rahvusvaheliselt organiseeritud ja rasket kuritegevusest tulenevate ohtude kindlakstegemiseks, prioriseerimiseks ja käsitlemiseks. 2021. aastal sai EMPACTist alaline vahend, nagu on sätestatud nõukogu järeldustes organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükli püsiva jätkamise kohta. EMPACTi prioriteedi „Intellektuaalomandiga seotud kuritegevus, kaupade ja vääringute võltsimine“ juhtliikmesriik on Bulgaaria.

¹² 2026. aasta programmi prioriteedid on aastase tööprogrammi oluline osa, mis on lisatud komisjoni 30. jaanuari 2026. aasta otsusele programmi „Perikles IV“ rahastamise ja 2026. aasta tööprogrammi vastuvõtmise kohta (C(2026) 479 final).

- euromündid: võitlus kvaliteetsete võltsingutega, määruse (EL) nr 1210/2010 rakendamine ja ringlusse kõlbmatute euromüntide käitlemine.